

แนวทางวันเด็กแห่งชาติ

การกำหนดให้มี วันเด็ก และมี คำขวัญวันเด็ก ของไทยเริ่มใน พ.ศ.2499 สมัยการบริหารประเทศซึ่งมี จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี คำขวัญวันเด็กเป็นประเดิมมีว่า "จงบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวม" และกลายเป็นธรรมเนียมไปแล้วว่า เมื่อถึงวาระวันเด็ก นายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้มอบคำขวัญวันเด็กเสมอมา

วันเด็กแห่งชาติในรอบ 30 ปี ที่ล่วงเลยมานี้ เป็นวาระที่คนไทยจะได้ยินเพลงร้องที่เริ่มด้วยว่า "เด็กน้อยเด็กดี ต้องมีหน้าที่สิบอย่างด้วยกัน..." ซึ่งหน้าที่เด็กดี 10 ประการนั้น มีว่า

- 1.เป็นศาสนิกชนที่ดี
- 2.รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทย
- 3.เชื่อพ่อแม่ครูบาอาจารย์
- 4.มีวาจาสุภาพอ่อนหวาน
- 5.มีความกตัญญู
- 6.รู้จักการงาน
- 7.มีความ پاکเพียร
- 8.มีความอดออมและประหยัด
- 9.มีความซื่อสัตย์ และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา
- 10.ทำตนให้เป็นประโยชน์

(หมายเหตุ เก็บความมาจากเพลงวันเด็ก)

ข้อสงสัยคือ หน้าที่อันดีงามเช่นนี้ เหตุใดจึงต้องให้เป็นภาระหน้าที่แก่เด็ก ทำไมผู้ใหญ่ไม่ลงมือปฏิบัติไปเสียเลย

ลองหลับตานึก ก็จะได้เห็นภาพเหตุการณ์ในข่าวทางโทรทัศน์เกี่ยวกับงานวันเด็ก เช่น องค์กร หรือหน่วยงานต่างๆ มักจัดกิจกรรมวันเด็ก เชิญชวนให้เด็กเข้าไปร่วมงาน มีการตอบปัญหาชิงรางวัล ถ้าหากเป็นหน่วยงานทางทหารก็จะให้เด็กได้มีโอกาสไปบุปผาคล่าๆ รถถัง หน่วยงานการบริหารระดับประเทศจะอนุญาตให้เด็กได้ไปนั่งเก้าอี้นายกรัฐมนตรี ตามชาวบ้านแก๊งมักมีดารานำไปมอมอบของขวัญวันเด็ก นอกจากนี้ อาจมีข้าวเสิร์ฟแทรกเสริมเข้ามาในแต่ละปีว่า เด็กตกน้ำ พลัดหลงกับผู้ปกครอง เด็กถูกทำร้าย เกิดอุบัติเหตุกับเด็ก ขณะที่ร่วมกิจกรรมวันเด็ก บางสถานี่อาจนำสถิติหรือข้อมูลเกี่ยวกับเด็กมาเสนอร่วมด้วย ฯลฯ แล้ววันรุ่งขึ้นซึ่งเป็น

วันอาทิตย์ชาวเกี่ยวกับวันเด็กก็จะค่อยๆ ซาหายไป

คงไม่มีใครปฏิเสธว่า การให้ความสำคัญกับเด็กนั้นเป็นสิ่งดี แต่รูปแบบของการให้ความสำคัญต่างหากที่สมควรนำมาพิจารณา เพราะเหตุว่าสังคมเราให้ความสำคัญกับเด็กเฉพาะวันเด็ก สมกับที่สำนวนไทยเก่าเราเรียกว่าเป็นภาวะของ "ไฟไหม้ฟาง"

ไฟไหม้ฟางนั้น จะติดสว่างจ้าเสี้ยวหนึ่ง และก็ให้ความร้อนชั่วคราว จะใช้เป็นคบเพลิงนำทางก็ไม่ได้ จะหุงข้าวก็ไม่สุก เพราะเหตุว่าฟางไม่มีแก่นเนื้อไม้ให้ไฟได้ลุกไหม้ยาวนาน

การจัดงานวันเด็กของไทยเรา เชื่อว่าผู้จัดงานทั้งหมดนั้นตั้งใจดี แต่มีผลส่งเสริมให้จิตแห่งความอยากได้ของเด็กๆ โชน กล่าวอีกอย่างว่า กิจกรรมบางอย่างกลับเป็นการเพาะบ่มความละโมภโลภมากให้เกิดในดวงจิตของเด็ก เช่น การถามปัญหาที่ไม่ประเทืองปัญญา การยื้อแย่งชิงของแจกอย่างไม่ระเบียบกฎเกณฑ์

เมื่อสังคมกำหนดให้มีวันเด็กเพียงวันเดียว หลายหน่วยงานจึงจัดงานวันเด็กพร้อมๆ กันในวันเดียว ด้วยรูปแบบการจัดงานตอบปัญหาชิงรางวัลบนเวที ร้องเพลง วาดรูป ใต้ชนบทกรูบกรอบไปห่อหนึ่ง หรือน้ำส้ม-น้ำฝรั่ง-น้ำผลไม้ซึ่งบางยี่ห้อนั้นตัวคนแจกเองก็ยังไม่กล้าดื่ม

ไม่กระไรนักหรอก หากจะจัดงานวันเด็กภายในวันเดียว เพื่อเพิ่มความขลังและความสำคัญในรอบปี แต่จะดีไม่น้อยหากวาระวันเด็กอยู่ในหัวใจผู้ใหญ่ทุกคน โดยเฉพาะผู้ใหญ่ที่มีหน้าที่ในการบริหาร ทั้งการบริหารประเทศ บริหารองค์กร รวมถึง ผู้อยู่ในแวดวงการศึกษาและบริการอื่นๆ

เด็กที่สมควรได้รางวัลเนื่องในวันเด็ก ไม่ใช่แค่เป็นคนพูดเก่ง ตอบปัญหาเก่ง ร้องเพลงเก่ง เต้นเก่ง และหรืออะไรอื่นๆ ที่เรียกว่าเก่งบนเวที ถ้าสังคมนี้อยากได้คนที่กตัญญู ซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร ความดีประการหลังๆ นี้ ไม่สามารถแสดงออกภายใน 3 นาทีบนเวที แต่ผู้ใหญ่ต้องช่วยกันดึงเอาความดีที่มีอยู่กับเด็กนั้นมาขยายความ และไม่ควรเป็นการประกวดหรือประชัน

ยกตัวอย่างให้เป็นรูปธรรม เช่น ในหมู่บ้านหนึ่งๆ ย่อมต้องมีทั้งคนยากจนและคนที่พอมีรับประทาน ผู้ใหญ่ในชุมชน เช่น เจ้าอาวาส ครู ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต.ล้วนรู้แก่ใจดีว่า ครอบครัวใดมีเด็กหรือเยาวชนที่สมควรได้รับความช่วยเหลือ เด็กบ้านนอกบางหมู่บ้านในวันเสาร์ซึ่งเป็นวันเด็กยังต้องออกไปรับจ้างหาเงินมาจุนเจือครอบครัว ไม่มีเวลาจะไปยืนรอตอบปัญหบบนเวที เพราะลำพังชีวิตของเขาที่มีปัญหาพอแรงอยู่แล้ว ตอบปัญหาตัวเองยังไม่ได้ เขาจึงต้องออกไปรับจ้างทำงาน เช่นนี้ถือว่าเด็กคนนี้มี ความกตัญญู มีความรับผิดชอบ สมควรที่ผู้นำชุมชนจะนำประเด็นของเด็กเช่นนี้มาขยายความให้กับสังคมวงกว้างได้รับรู้ และเป็นตัวอย่างในทางที่ดี

ในโรงเรียนก็เช่นกัน ในห้องเรียนหนึ่งๆ หรือชั้นปีหนึ่งๆ มักจะมีเด็กดี ที่ไม่จำเป็นต้องเรียนดี หรือได้คะแนนสูง เช่น เป็นเด็กที่มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อน ช่วยเหลืองานโรงเรียน เด็กที่มีความเพียรเป็นเลิศ (แม้จะตอบคำถามไม่ทันใจครู) ความดีเช่นนี้ ควรกระจายให้เป็นที่รับรู้ทั่วทั้งโรงเรียนหรือทั้งชุมชน

รางวัลที่ให้เนื่องในงานวันเด็กก็ไม่จำเป็นต้องเป็นขนมกรูบกรอบ

มติชน

Matichon

Circulation: 830,000

Section: โกลบอล โฟกัส/การศึกษา

วันที่: เสาร์ 8 มกราคม 2554

ปีที่: 33

ฉบับที่: 11991

Col.Inch: 78

Ad Value: 78,000

หน้า: 22 (ล่าง)

PRValue (x3): 234,000

ศิลปิน: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: แนวทางวันเด็กแห่งชาติ

หรือตุ๊กตาก็ควรเป็นงบนข (ที่ไม่ใช่เงินสด) หรือสิทธิพิเศษเพื่อ การเรียนรู้สิทธิในการฝึกวิชาชีพ

การที่จะได้รางวัลในลักษณะของสิทธิพิเศษดังกล่าวผู้นำอีกเช่นเคย จะต้องไปติดต่อ ทาบทาม ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานองค์กรการศึกษา บริษัทห้างร้าน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเกิดการร่วมมือ การช่วยเหลืออย่างเป็นเครือข่ายเอื้ออาทร และทำเป็นข้อตกลงระยะยาวว่าเด็กคนไหนซึ่งมีความประพฤติมีความซื่อสัตย์รับผิดชอบจะได้เข้าเรียน เข้าอบรมในหน่วยงานนั้นๆ และข้อตกลงนี้กระทำให้อันในระดั้กว้างๆ อย่างทำงบงบงกันแต่ไม่ก็คน

หากเป็นดังนี้ การเตรียมงานวันเด็กแห่งชาติจึงต้องมีการวางแผน และต้องการเอาใจใส่จากผู้นำอย่างใกล้ชิด และนอนใจได้ว่าเราจะได้ออกผลที่พึงประสงค์อย่างเป็นรูปธรรมจากวันเด็กแห่งชาติ

เราไม่จำเป็นต้องรอให้คำขวัญจากใครอื่น เพราะคำขวัญวันเด็กนั้นคล้ายกับผมเปรียบคือ "ไม่กัวันก็หมดอายุเสียแล้ว"

วีระพงษ์ มีสถาน

สถาบันวิจัยภาษา มหาวิทยาลัยมหิดล